

Terveiset Joensuusta ja Chiangmaista!

Oletteko koskaan miettineet, millaista elämä olisi ilman sähköjä? Monet asiat voisivat sujua ihan mallikkaastikin, jos kaasulla, öljyllä ja puilla selviäisi lämmityksestä ja ruuanlaitosta. Mutta ei se helppoa olisi. Kaakkois-Aasiassa on vielä paljon alueita, jotka ovat täysin sähköttömiä ja lisäksi usein myös vesi pitää kantaa kaukaa käsipelillä. Vähän edistyneimmillä alueilla voi käytössä olla auton akulla tai aurinkopaneeleilla toimivia valaisimia, ja akulla voi myös ladata puhelimen ja kannettavan tietokoneen. Myös sähkögeneraattoreita on joillain käytössä. Mutta tiesittekö, että sähkögeneraattoriin tarvittava polttoöljy on monin verroin sähköä kalliimpaa eikä sen tehokkuus riitä lähellekään sähköä. Kannettavan tietokoneen lataamiseen voi mennä koko päivä.

Kääntäjä Nööza ja hänen perheensä ovat eläneet lähes koko elämänsä ilman sähköjä, ja se on ollut haastavaa, sillä heidän luonaan asuu noin neljäkymmentä ihmistä, josta suurin osa lapsia, joiden vanhemmat ovat lähettäneet heidät asumaan kaupunkiin, jotta he pääsivät kouluun. Haastavaa on ollut sekin, että Nööza tarvitsee työssään nettiä, sillä teemme paljon työtä Zoomin kautta. Kotinettiä ei saa ilman sähköä ja puhelimen netti toimii hyvinäkin päivinä huonosti. Olemme toistaiseksi pärjänneet joten kuten, mutta sähkö ja kotinetti tuo ison helpotuksen työn tekemiseen.

Kiitos Opettajien Lähetysliitolle, joiden taloudellisella tuella saimme sähköt vedettyä akekääntäjien taloon. Lasten riemu on ollut käsinkosketeltavaa. Heti kun sähköt saatiin päälle, lapset halusivat katsoa tietokoneen näytöltä piirroselokuvaa Daavidin elämästä. Nöözan ja Danielin tytär Ester taas haaveilee jääkaapista ja siitä, että saisi kylmää juotavaa. ”Haluaisin myös tehdä itse jääpaloja.” Hän kertoi. Uskon, että haaveesta tulee pian totta.

Määsain matka

Toukokuussa tein taas matkan työkeskukseemme Määsain kaupunkiin Pohjois-Thaimaassa. Työskentelimme Nöözan kanssa 2. Samuelin kirjan parissa ja kävimme sen läpi kokonaisuudessaan. Tämä osa työstä on nimeltään ns. ”advisor-check”. Ennen tätä työosuutta Nööza on tehnyt ensimmäisen, ns. raakakäännöksen ja lähettänyt sen minulle. Sen jälkeen on seurannut pisin työvaihe, jossa minä olen käynyt läpi raakakäännöksen ja tehnyt siihen merkintöjä ja muokkausehdotuksia. *Advisor-checkin* aikana muokkaamme tekstin niin, että se olisi mahdollisimman valmis.

Aina työpäivien jälkeen Nööza palasi työkeskuksesta takaisin kotiinsa rajan toiselle puolelle. Illat työkeskuksessa olivat rauhallisia, lukuun ottamatta lapsilaumaa, jotka pelasivat pihalla jalkapalloa. Normaalioloissa keskuksessa ei juurikaan olisi lapsia, mutta nyt siellä asuu kolme perhettä, jotka ovat paossa sisällissotaa naapurimaan alueelta. Perheet asuvat työkeskuksessa ja tekevät käännöstyötään siellä.

Tapasin matkan aikana myös amerikkalaisen esimieheni SIL-järjestön puolelta ja kävimme läpi ake-työn tilannetta. Usein iltaisin vietin aikaa Määsaissa asuvien työtoverieni Jenitan, Sophian, Davidin, Ai Yawnin ja Shanen kanssa. Kokoonnuimme mm. perjantai-iltana yhdessä syömään, kävimme Jenitan kanssa kävelyretkillä, pohdiskelimme yhdessä Shanen ja hänen kielitiiminsä kanssa, miten heidän kielellään sanottaisiin tärkeitä avainsanoja, kuten opetuslapsi ja vanhurskas. Joimme myös yhdessä aamukahveja. Ja pääsin mukaan syntymäpäivillekin, kun keskuksessa asuvan Wa-kansaan kuuluvan perheen poika täytti kymmenen vuotta. Perheen äiti Seng työskentelee rami-kielen käännöksen parissa ja koko käännöstiimi asuu nyt työkeskuksessa, sillä heidän asuinalueellaan on liian levotonta sisällissodan vuoksi.

Aken kielen lisäksi meitä pyydettiin Nöözan kanssa auttamaan öshi-kielen kielenkartoitus-työn kanssa. Ake ja öshi ovat läheisiä sukukieliä, ja kielenkartoitustyön tarkoituksena on ottaa selville, miten paljon ake-käännöstyö voisi olla heidän apunaan, kun öshi-kielelle ollaan aloittamassa Uuden testamentin käännöstä. Apu on käytännössä sitä, että aken kielellä nauhoitetaan materiaalia, jota sitten testataan öshin puhujien parissa ja tulokset analysoidaan. Nööza ja Kayaw, yksi SIL-järjestön kielenkartoittajista valmistelee nyt yhdessä materiaalia testattavaksi.

Matkani aikana saimme kipinän kokeilla raakakäännökseen tekoälyä. Työtoverini Jim, joka tekee käännöstyötä lang-kielen parissa, kertoi heidän jo kokeilleen sitä ja että tulos oli hämmästyttävän hyvä. Hän suositteli lämpimästi tekoälyä meillekin. Tästä rohkaistuneena olen nyt aloittanut tekoälykokeilun myös aken kielellä. Kävi ilmi, että SIL-järjestöllä on jo kokonainen tiimi Yhdysvalloissa, joka on valmistanut kaikessa hiljaisuudessa tekoälyohjelman raamatunkäännöstyöhön. Ensimmäinen testivedos Jobin kirjasta tuli viime viikolla. Olin aivan hämmästynyt, miten sujuvalta se kuulosti. Tosin tarkemmin lukiessa huomasi, että tekoäly ei ihan aina tiennyt milloin kyseessä on sivu- ja milloin päälause, joten tuotettu teksti oli joskus epäselvää. Se on kuitenkin muokattavissa, joten nyt mietimme, että olisiko sujuvampaa tehdä raakakäännös alusta saakka itse, vai muokata tekoälyn versiosta. Seuraavaa matkaa Thaimaahan suunnittelen marraskuulle.

*Heephaq Miqyail neq, ngaq nail lovphail, ngaq nail ivq nail tsaoq uvq duq,
ngaq bhai bhi jel-ail lavq nail gaq pevq nail ngaol. (2 Saqmeqlav 22:2)*

Kuningas-Jumala on minun kallioni, vakaa turvapaikkani ja
minun vapauttaja-henkilöni. (2 Samuel 22:2)

Rukousaiheena:

Aken kielen kääntäjä Nööza opiskelee työn ohella. Hän pyytää jaksamista ja viisautta opintoihin sekä kiittää Jumalan varjeluksesta maan vaikeissa poliittisissa oloissa.
Lämmin kiitos!

Tuulan työn kannatustiedot:

FI28 5114 0220 034369

Viite 24 12447